

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobce

N. T. T. L., nar. X
státní příslušnost X
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Václavkem
se sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti
žalovanému

Velvyslanectví České republiky v Hanoji
se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnam

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu

takto:

- I. Žaloba se o d m í t á .
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se v r a c í zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč z účtu Městského soudu v Praze ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta.
- IV. Zástupce žalobce Mgr. Petr Václavěk se v y z ý v á , aby ve lhůtě do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení sdělil soudu číslo svého bankovního účtu, popřípadě svůj požadavek na poukázání předmětné částky poštovní složenkou.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou Městskému soudu dne 15. 1. 2018 domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného, kterého se měl žalovaný dopustit tím, že objektivně znemožnil splnění podmínky osobního podání žádosti na základě předem smluveného termínu spočívajícím konkrétně ve zrušení systému Visapoint „ze dne na den“, nenahrazením tohoto systému návazně jiným systémem pro sjednávání termínu pro podání žádosti o pobytová oprávnění a odmítnutím stanovení termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění na osobní žádost žalobce.
2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že se rozhodl podat na zastupitelském úřadě v Hanoji žádost o udělení povolení k dlouhodobému pobytu podle § 42a zákona č. 326/1999 Sb., o Shodu s prvopisem potvrzuje Z. L.

pobytu cizinců na území České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

3. Žalobce poukázal to, že je obecně známa nefunkčnost a dlouhodobá nedostupnost systému Visapoint, což vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu, stanovisek Veřejného ochránce práv a zprávy Bezpečnostní informační služby.
4. Zdůraznil, že dne 30. 10. 2017 byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace, že systém Visapoint se ke dni 31. 10. 2017 ruší, nový systém bude zveřejněn 24.11.2017 a fungovat by měl od 1. 12. 2017, po celý měsíc listopad nebude možno sjednání nových termínů pro podání žádostí.
5. Ve dnech 6. a 8. 11. 2017 se právní zástupce žalobce dostavil na zastupitelský úřad, aby domluvil termín pro podání žádosti, resp. domluvil jiný procesní postup, avšak pracovník žalovaného odmítl termín stanovit. Postup žalovaného, který oznámil pouze den předem zrušení systému Visapoint a odložení spuštění nového systému až na následující měsíc bez plynulého přechodu, označil za nepředvídatelný a v příkrém rozporu se základními zásadami činnosti veřejné správy. Upozornil, že dne 15. 11. 2017 byl umožněn vstup na zastupitelský úřad osobám právně nezastoupeným, které si vyřizovaly záležitosti na konzulárním oddělení, přičemž právnímu zástupci žalobce je známo, že ani jiní právní zástupci, resp. právně zastoupení žadatelé nebyli v listopadu na zastupitelský úřad vpuštěni. Stížnosti zástupce žalobce nebyly žalovaným vyřízeny.
6. Žalobce navrhl soudu, aby určil, že se žalovaný objektivním znemožněním splnění podmínky osobního podání žádosti na základě předem smluveného termínu spočívajícím konkrétně ve zrušení systému Visapoint „ze dne na den“, nenahrazením tohoto systému návazně jiným systémem pro sjednávání termínu pro podání žádosti o pobytová oprávnění a odmítnutím stanovení termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění na osobní žádost žalobce, dopustil nezákonného zásahu.
7. Žalobce soudu předložil k důkazu výpisy z webových stránek žalovaného ze dne 30. 10. 2017, ze dne 8. 11. 2017, z nichž vyplynulo, že ke dni 31. 10. 2017 skončil provoz systému Visapoint, přičemž od 1. 11. 2017 nelze objednat termíny pro příjem žádostí prostřednictvím tohoto systému. Zároveň žalovaný informoval o přípravě nového systému pro sjednávání žádostí o pobytová oprávnění od 1. 12. 2017. Žalovaný sdělil, že v měsíci listopadu 2017 jsou termíny k podání žádostí již objednány v rámci dosavadního systému Visapoint. Informoval, že od 9. 11. 2017 do 30. 11. 2017 bude provoz konzulárního oddělení omezen s tím, že v tuto dobu nebudou přijímány žádné žádosti. Dne 24. 11. 2017 žalovaný zveřejnil nové způsoby objednávání žadatelů, a to formou telefonického objednání, což bude zahájeno ode dne 27. 11. 2017 a tzv. živou frontou, což vyplývá z internetového výpisu webových stránek žalovaného. Ostatní žalobcem předložené důkazy byly s ohledem na právní závěr soudu o opožděném podání žaloby zcela nadbytečné, jelikož jimi žalobce prokazoval své tvrzení o tom, že žalovaný svým jednáním způsobil nezákonný zásah žalobci.
8. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany proti nezákonnému zásahu, který spatřuje v tom, že mu žalovaný objektivně znemožnil splnění podmínky osobního podání žádosti na základě předem smluveného termínu spočívajícím konkrétně ve zrušení systému Visapoint „ze dne na den“, nenahrazením tohoto systému návazně jiným systémem pro sjednávání termínu pro podání žádosti o pobytová oprávnění a odmítnutím stanovení termínu pro podání žádosti o pobytové oprávnění na osobní žádost žalobce.

9. Soud se v první řadě zabýval otázkou, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro to, aby mohl žalobu posoudit z věcného hlediska, po posouzení věci dospěl k závěru, že tomu tak není, neboť jde o žalobu podanou opožděně.
10. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
11. Podle § 84 odst. 1 věta první s.ř.s. žaloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu.
12. Žalobce v podané žalobě uvedl, že *„[d]ne 30. 10. 2017 však byla na webových stránkách zastupitelského úřadu zveřejněna informace, že systém Visapoint se ke dni 31. 10. 2017 (tedy k následujícímu dni!) ruší a nový systém bude zveřejněn až (!) dne 24. 11. 2017 a fungovat by měl od 1. 12. 2017 a po celý měsíc listopad nebude umožněno sjednání nových termínů pro podání žádostí.“* (text v žalobě zvýraznil a podtrhl žalobce).
13. Žalobce rovněž předložil k žalobě několik náhledů webové stránky Ministerstva zahraničních věcí ČR, z nichž vyplývá, že se na webových stránkách žalovaného opakovaně pokoušel o sjednání termínu prostřednictvím systému Visapoint, přičemž nejzazším z nich byl právě 30. 10. 2017 (pondělí); o objednání na pozdější termín se žalobce již nepokoušel. Z těchto skutečností vyplývá, že se žalobce o zrušení systému Visapoint a o nemožnosti objednat termíny pro příjem žádostí o pobytová oprávnění dozvěděl z webových stránek žalovaného dne 30. 10. 2017. Tento den tak založil počátek běhu subjektivní lhůty žalobce k podání tzv. zásahové žaloby. Systém Visapoint, jako technický prostředek, stanovící pořadí účastníků řízení, přestal dočasně fungovat ode dne 1. 11. 2017, a to na dobu určitou do 30. 11. 2017, tj. pouze na dobu jednoho měsíce. Z uvedeného je zřejmé, že již první den nefunkčnosti systému Visapoint, dne 1. 11. 2017, byl žalobce srozuměn s tím, že systém nebude do 30. 11. 2017 funkční s tím, že informace k novému systému, který začne fungovat ode dne 1. 12. 2017, budou žalovaným zveřejněny dne 24. 11. 2017 na jeho webových stránkách. Takto zveřejněnou informaci shledává soud jako projev sdělení organizačního uspořádání v časovém rozlišení možností objednávání termínu pro příjem žádosti o pobytové oprávnění zcela jednoznačnou, odpovídající možnostem zastupitelského úřadu, kterému s účinností novely zákona o pobytu cizinců (a to zákonem č. 222/2017 Sb., jímž se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony od 15. 8. 2017) zákonodárce výslovně stanovil právo podání žádosti o pobytové oprávnění podmínit předchozím sjednáním termínu pro osobní podání žádosti (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č.j. 6 Azs 324/2017-32).
14. Žalobce se o zrušení systému Visapoint a zejména pak o nemožnosti objednání si termínů pro podání žádosti podle nového systému dozvěděl dne 30. 10. 2017, proto poslední den subjektivní lhůty k podání žaloby připadl na den 30. 12. 2017. Jelikož tímto dnem byla sobota, pak prvním následujícím pracovním dnem bylo úterý dne 2. 1. 2018 (§ 40 odst. 2 a 3 s.ř.s.). Nad rámec uvedeného soud dodává, že toto datum by pro soud bylo rozhodující i v případě, že by žalobce odvíjel svou subjektivní lhůtu až od prvního dne nefunkčnosti systému Visapoint, tedy ode dne 1. 11. 2017.

15. Žaloba ve věci byla podána až dne 15. 1. 2018, tedy po uplynutí zákonné lhůty k jejímu podání, jde o žalobu opožděnou.
16. K námitce diskriminace, spočívající v přijímání osob právně nezastoupených, soud pro úplnost uvádí, že toto tvrzení je jen dalším důvodem pro stanovisko žalobce o nezákonném zásahu, který dle jeho názoru spočívá v tom, že nebyl ihned nahrazen systémem Visapoint systémem jiným. Toto tvrzení tedy nic nemění na závěru, že lhůta pro podání žaloby počala běžet 30. 10. 2017, popř. 1. 11. 2017.
17. Podle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán opožděně. V nyní projednávané věci zvláštní zákon nestanoví jinou lhůtu k podání žaloby, a proto se uplatní k podání žaloby obecná dvouměsíční lhůta uvedená v § 84 odst. 1 s.ř.s., která běží ode dne, kdy se žalobce skutečně a prokazatelně dozvěděl o tvrzeném nezákonném zásahu. Z důvodů výše uvedených soud podle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s. žalobu pro opožděnost odmítl.
18. Závěr o opožděnosti žaloby brání tomu, aby se soud mohl zabývat žalobními námitkami.
19. O nákladech řízení ve výroku pod bodem II. usnesení soud rozhodl dle § 60 odst. 3 s.ř.s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
20. O vrácení soudního poplatku ve výroku pod bodem III. usnesení soud rozhodl podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění rozhodném, podle kterého byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Soud zároveň požádal právního zástupce žalobce k poskytnutí součinnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. září 2018

JUDr. Hana Veberová v.r.
předsedkyně senátu